

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

BARCELONA, 13 D'OCTUBRE DE 1911

NÚM. 1711 ————— ANY XXXIII

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

10 centims ————— Atrassats: 20

AL MORO

—Ja has llegit, Zoraideta, quina pallissa ens han clavet?
—Ah, sí?... Dignes que haurem de celebrarho?

La guerra italo-turca y la civilisació

Aquesta guerra italo-turca té un valor significatiu especialíssim: es... la bancarrota d'un romanticisme. Es una inversió de termes polítics curiosíssima. Analisemho.

Itàlia, la jove Itàlia, era, entre les nacions modernes, la filla directa del romanticisme. Garibaldi, en aquet punt, es un nom simbolic. Així com els *condottieri* del temps classic italià eren personatges exempts de tota idea de patria, espases ofertes al millor postor, promptes sempre a la versatilitat de les conveniencies en el mercat de les plasses públiques, Garibaldi va esser un *condottiero* de la Revolució; la seva espasa va esser oferta a l'obra de totes les nacions qui s'anaven emancipant, a la realisació de totes les democracies, desde l'italiana a l'argentina y a la francesa. Garibaldi rima ab Victor Hugo, ab Byron, ab Lamartine. Té accents de Marsellesa. El voleteig de la seva capa té aires de penó de llibertat.

Imaginu avui, italians, el vostre Garibaldi anant a una guerra de conquesta, abans de que sia consumada la redempció de les darreres terres italianes someses a l'Austria?

L'entrada d'Itàlia en la Tríplíce va esser el primer moment de la reacció que podriem dirne anti-garibaldina. Y això que aquet germanisme va esser obra d'un antic garibaldi, Crispi. Itàlia s'unia ab l'imperi austriac, l'antic opressor de la Lombardia y del Véneto. Y s'unia contra Fransa, la Fransa de Solferino... ¡Que lluny romanía aquell temps en que Garibaldi acudia en favor dels francesos contra'ls prussians, en l'any terrible de 1870!

Avui... els darrers romantics van a oferirse a l'embaixada turca de París, pera combatre contra'ls italians invasors de Trípoli...—¿Què'n diras tu, espectre de Lord Byron, del qui moria a Missolonghi per un altre topic romantic: el ressorgiment de Grecia, contra aquets mateixos turcs avui amparats pels teus emuls?—De la Jove Itàlia a la Jove Turquia... Vetaquí un cycle limitat per dues absolutes inversions de valors internacionals. Avui Byron moriria en terra d'Àfrica, en la vella terra dels corsaris aimats, lluitant contra la terra mateixa d'aquella Venècia, oblidadissa de la seva propia redempció...

Però Turquia sofreix a Trípoli una compensació *providencialista* de les seves propies tiranies y opressions a Armenia y Macedonia. L'Europa veurà avui ab indiferencia l'expoliació de Trípoli; però també ab indiferencia va veure la devastació infame dels cristians pels kurdes. Si aleshores, contra les nobles excitacions d'un Gladstone, no's va creure necessaria l'intervenció europea en favor de les víctimes de Turquia, ¿per què ara havia d'esser necessaria l'intervenció europea en favor de la Turquia víctima? Ara's tracta únicament d'un traspas de domini polític; aleshores se tractava d'un règim d'odiosa brutalitat despòtica. La culpa d'Europa, aleshores, va esser molt major, y, en fi de comptes, Turquia encara està en deute ab Europa desd'aquelles horrors no venjades: Per això, quan Turquia volgué alliberarse del seu Soldà roig, d'Abdul-Hamid, ho degué a l'esfors propi, y no a cap ingerencia de la civilisació.

* * *

Aquesta guerra—guerra entre un esperit de vell bandejat y un esperit de vell corsari ja impotent, entre Fra Diavolo y Barbarroja—ha donat ocasió pera que'ls revisters y cronistes espanyols cerquessin analogies entre la conducta d'Itàlia respecte a Turquia y la dels Estats Units respecte a Espanya o la d'Anglaterra respecte al Transvaal. De cap

manera es tolerable aqueixa comparació, y es precis que'ls espanyols tinguin el patriotisme de reconeixer les propies faltes y no's posin ja com a víctimes històriques en comptes de fer acte de contricció de les velles tiranisacions. En la guerra hispano-americana de 1898 el feble no era Espanya, era Cuba. L'intervenció dels Estats Units en la guerra de Cuba serà, històricament, un acte noble, una ajuda a la llibertat, a la civilisació. L'apoi donat a un país que lluita per la seva independència, per la seva sobirania, per la seva llibertat, es una acció meritoria y quixotesca. En el cas de Cuba, els Estats Units posaren fi a una repressió crudel y desoladora exercida ab tota conciencia y responsabilitat per Espanya. El veritable patriotisme consisteix en confessarho noblement y demanar als cubans el perdó y l'oblid d'aquelles greus ofenses metropolitanas. L'intervenció de Nort-Amèrica va esser, doncs, més aviat *en favor* de Cuba que *contra* ls espanyols. Equival a lo que hauria estat una intervenció d'Europa contra Turquia, en favor de Macedonia o d'Armènia, o a lo que seria una intervenció europea en favor de Finlàndia contra Rússia, o en favor de Polònia contra'ls seus diversos opressors. Per aquella intervenció, Nort-Amèrica pagà a la civilisació europea el deute que tenia contret desde l'ajuda que Fransa va donar a la gran generació de Washington contra la metròpoli anglesa, ajuda ont Fransa va apendre l'exercici de la llibertat y l'esperit de la Revolució, per intermedi dels La Fayette, dels Rochambeau, dels Lauzun.

En quant a la guerra del Transvaal, el cas es consemblant an el de 1898. Els febles no eren els *boers*, eren els *uitlanders*, la rassa opresa y tinguda per estrangera. L'intervenció anglesa va esser obra de lliberació; y si ara se sometés a plebiscit, entre'ls habitants d'aquelles terres, la qüestió del retorn a l'antiga situació política, la voluntat nacional votaria, unaním, per la Gran Bretanya; y mai hi ha hagut honra més alta pera una metròpoli.

Els periodistes que vulguin parlar de les qüestions internacionals ab un sentit romantic, sentimental, o sigui en vista de les ventatges que la civilisació y la llibertat reportin en cada cas de conflicte, es precis que coneguin be les circumstancies y no's deixin cegar per egoismes nacionals y de rassa. L'intervenció en favor de les nacionalitats opreses es clar que suposa intervenció contra les nacionalitats opressores. Anglaterra podria clamar contra la Fransa de La Fayette per l'ajuda donada a la llibertat de Nort-Amèrica; Àustria podria clamar contra Fransa per l'ajuda donada a la llibertat del Lombardo-Véneto; Espanya podria clamar contra'ls Estats Units per l'ajuda donada a la llibertat de Cuba; però com la civilisació està en raó directa de la llibertat, per això la civilisació, absolutament, sanciona y aprova cada una d'aquelles benefactores intervencions. Ab elles s'ajudava a una voluntat nacional ben caracterisada; y ni tan sols s'imposava la llibertat y la civilisació a la forsa, com se fa, en cambi, en l'actual intervenció europea al Marroc.

GABRIEL ALOMAR

La salvació de Barcelona

Davant dels extensos acords comunicats a la premsa per la Lliga Regionalista cal llevarse el berret y, si vostès volen, l'americana y tot.

Barcelona està salvada. La Lliga, sempre generosa, sacrifica els seus interessos de partit, que, segons diu, li aconsellaven anar sola (!) a la lluita electoral. No sabiem que'l perdre—cosa que ha fet la Lliga anant sola—afavoreixi els interessos de cap agrupament polític.

Segons el discurs d'en Duran y Ventosa, que en forma

de nota oficiosa s'ha donat al public, l'unic objectiu de la coalició dretista per la Lliga proclamada es l'evitar que'ls lerrouxians segueixin tenint majoria a Cà la Ciutat. Y que fan els lligaires pera evitarho? Doncs presentar candidatura plena en tots els districtes de Barcelona. En el I, el V y el VII no tenen ni esperances de treure cap candidat, però, presentantne, asseguruen la victoria per majoria dels lerrouxistes en els districtes V y VII, y els permeten anar al copo

en el I. D'aquesta manera les dretes regalen a l'odiós y odiat lerrouxisme municipal de 3 a 4 regidors. Aquets 3 o 4 regidors poden esser els que donin novament la majoria al titulat partit radical.

Les dretes salven a Barcelona!
Visca Barcelona y visquen les dretes!

Una idea

Diuen que l'Ajuntament—y jo ho crec a ulls clucs, perquè tractantse del nostre Excelentíssim s'ha de creure tot—va curt de quartos.

Si es aixís y, com es de suposar, en necessita, ¿perquè no se'n procura?

—Ja ho fa, el pobre—dirà el lector.—Vegi sinó com cada tres o quatre setmanes contracta un nou emprerit, que'l Banc Hispano-Colonial y set o vuit capitalistes del *corro* li cubreixen, ab prou penes y fatigues.

Ah!... Jo no parlo d'emprestits. Sortir d'apuros emmatllevant diners es cosa que està al alcans de tothom... que tingui la xiripa de trobar qui n'hi deixi.

No. L'Ajuntament de Barcelona, si ell vol, no necessita pera res acudir al *sabllasso*, operació quelcom depriment y de la qual no sempre se'n surt ab el cap dret y les galtes intactes.

¿Còm, sense entramparse més de lo que ja ho està, podria la nostra Corporació municipal ferse ab un bon pico? D'una manera senzillíssima.

L'idea va acudir-se'm contemplant els pedrissos, plens de lletreros, del passeig de Gracia y els hermosos escuts ab anuncis que en els candelabros electricos de la Rambla han aparegut aquets dies.

—Ja que l'Ajuntament,—vaig dirme—rendintse al afany de publicitat que avui sent el public, permet que s'omplin de reclams els bancs dels passeigs y les faroles de la Rambla, ¿per què no perfecciona aquet rengló, obrint al exhaust erari

municipal una nova y copiosa font d'ingressos?

L'anunci—això ho sab tothom—se paga més o menos segons la seva originalitat. Posar un anunci en un diari, clavarlo en una cantonada, estamparlo en un prospecte que's reparteix pels carrers... tot això es factura vella y, per lo tant, gastada.

Ara be: un anunci posat a l'esquena dels concejals, pintat sobre l'americana, sobre la levita, sobre la prenda que ordinariament usen aquets senyors, ¿no seria el *summum* del reclam, la darrera paraula del art, cada dia més difícil, de cridar l'atenció de l'humanitat distreta, apàtica y frívola?

Aquesta es l'idea que se'm va ocorrer y que m'atreveixo a oferir al nostre Excelentíssim Ajuntament, ben convenut de que, per la seva picant novetat, ompliria en pocs dies les seves caixes.

De l'administració del negoci podria cuidar-se'n el senyor Ribé, quefe dels urbans,

qui, com a coneixedor del personal, estaria en situació d'aplicar equitativament les tarifes.

Per exemple:

¿Acudeix a l'oficina municipal de publicitat un industrial que vol que'l seu anunci—cotilles de seda, lliga-cames fines, perfumeria selecta—circuli forsa pels llocs aont hi abunden les senyores?

—S'ha de posar a l'esquena d'en Mir y Miró, y val tant.

L'ABOGAT

—Quan tingui el bufet obert, el principal dels objectes serà arrambar moltes causes y, si pot ser, molts efectes.

SABATERET

—Encara no estan? Ja m'ha fet venir deu cops. Digui que vostè es un poca-paraula...
 —Lo que soc es un bon negociant. ¿No veus que fent anar y venir faig gastar les soles de la parroquia?

¿Se'n presenta un altre que tracta d'anunciar devocionaris, pastilles pera la tos o polvos pera matar rates?

—Correspon a l'esquena de l'Albó o d'en Carreras Candi, y se'n farà quant.

¿Entra un senyor que desitja un bon reclam pera la seva fàbrica de pistoles econòmiques?

—A l'esquena d'en Santamaria, d'en Domènech o d'en Guñalons.

* * *

Y aixís successivament.

Apuntada l'idea, no's necessita més pera comprendre l'immensa extensió que ab molta facilitat podria donàrseli y els grans resultats que indubtablement produiria.

El talent del administrador del negociat, estudiant el còm y el què de la cosa, sabia agermanar en cada cas les conveniències del industrial ab la figura y les costums del regidor que hagués de passejar l'anunci.

¿Es un article propi pera gent aristocràtica?

A l'esquena d'en Rius y Rius.

¿Es qüestió d'un anunci de tamany reduït?

A l'esquena d'en Tauler.

¿Se tracta d'objectes destinats a les raspes que freqüenten els balls?

A l'esquena d'en Figueras.

Y si un dia's presentava a l'oficina un anunciament a qui no li vingués de quatre o cinc mil pessetes, ¿quí més indicat pera passejar el seu reclam, ben pintat a l'esquena de la elegant americana, que'l nostre digníssim arcalde primer, senyor marquès de Marianao?...

* * *

Prou.

L'idea, de qual originalitat espero que no'n dubtarà ningú, està llensada.

¿L'accepta el nostre Municipi?

Graciosament l'hi cedeixo, sense demanarli per ella la més insignificant recompensa.

¿La rebutja?

Alabat sigui Corpus, y tan amics com abans.

MATIAS BONAFÉ

No val a comprometre!

Quants cops no s'ha vist en Lerroix acusat de tenir, com Janus, diferents cares!

De l'ex-capdill revolucionari s'ha dit en tot temps que es l'home que ab més manya sabia disfressarse ab arreglo al moment y a les seves particularíssimes conveniencies.

En Lerroix, demagog, capitanejador de les masses populars sedentes de venjances, ha sofert una metamòrfosis. En Lerroix, als ulls de quants estan en el secret de la política d'entre bastidors, es avui el senyor grave, reposat, partidari d'obtenir les coses per les bones, mestre en l'art d'apaciar les ires y les impaciencies revolucionaries dels que'l segueixen, amic d'en Canalejas y de la *Catalana General de Crèdit*. La mateixa *Veü*, servadora del sagrat principi del *garrotazo y tente tieso*, sent actualment per en Canalejas y en Lerroix la més fonda admiració. En Milà y Camps, flamant arrendatari de les contribucions, té a gran honor el pactar y entendre's ab l'ex-ferotge diputat per Barcelona...

En Lerroix es home d'ordre... En Lerroix, com *La Veü*, estima la pau y la prosperitat de Barcelona... Com en *Perico Milà*, vol que'l cobro de la contribució's porti a cap ordenadament, sense trasbalsos...

Però en Lerroix no ha pogut encara desferse de la seva antiga amistat ab gent que'l compromet y el posa en evidència; gent sense *pupila* ni sentit de la realitat; gent a la qual no tindrà en Lerroix més remei que enviar a passeig, com no cambiïn el seu modo de procedir.

Vegin si es cert o no lo que diem.

Un automòbil atropella, dies enrera, a un vianant. A l'endemà surt *El Progreso*, y, prescindint de tot respecte y mirament, dona compte de la desgracia ab un solt titulat: *¿Se puede vivir, señores potentados?*, solt que venia a esser una diatriba contra'ls propietaris d'automòbils, igual que si no tinguessin en Lerroix y en *Perico Milà* la fortuna d'esser del gremi.

El Progreso feia més.

Despectivament, calificava als que tenen automòbil de *señores burgueses*, acabant per encararse ab els tals y dirlos:

«¡Ay del día en que el pueblo se convenza de que hay cosas que corren aún más que el automóvil, y que también atropellan y quitan la vida!»

Encara que un bon xic cursi, no deixa de produir aquet *latiguillo* un bon efecte en l'anim dels que anem a peu.

An en Lerroix y an en Milà y Camps sí que no sabem com els cauria.

BLET

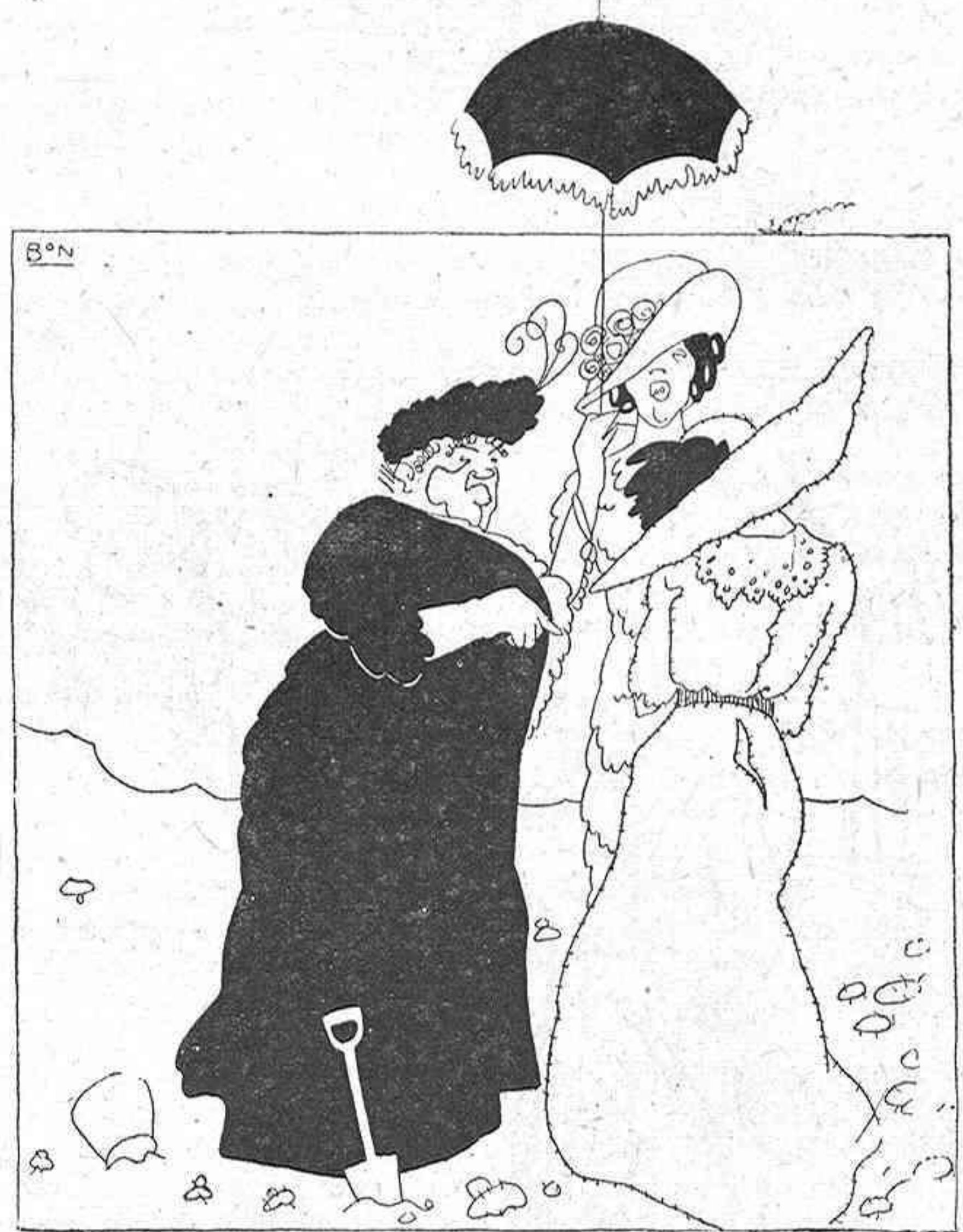
L'esperit local

Es ben curiosa l'observació que un venedor de diaris parisenc acaba de fer a un redactor de *L'Indiscret*.

El dia de l'espantosa voladura de l'acorassat «Liberté», que costà la vida a centenars d'homes, el tal venedor de diaris va despatxar, d'un determinat periodic y en un punt especial de París, cent números més que'ls de costum; en cambi, el dia que un automòbil va caure al Sena, percans que, a tot estirar, va causar dues dotzenes de víctimes, entre morts y ferits, aquell dia el mateix venedor, en el mateix punt de venda, del mateix diari, va despatxarne trescents y pico de números més, y n'hauria venut el doble si el doble n'hagués tingut a mà.

Tenim, doncs, que mentres lo del «Liberté», una horrorosa catàstrofe que produí a la Fransa una tremenda pertorbació y un dol nacional, feia vendre diaris pera hu, lo de l'auto del Sena, que no passava de ser un desgraciat accident, ne feia vendre per cinc.

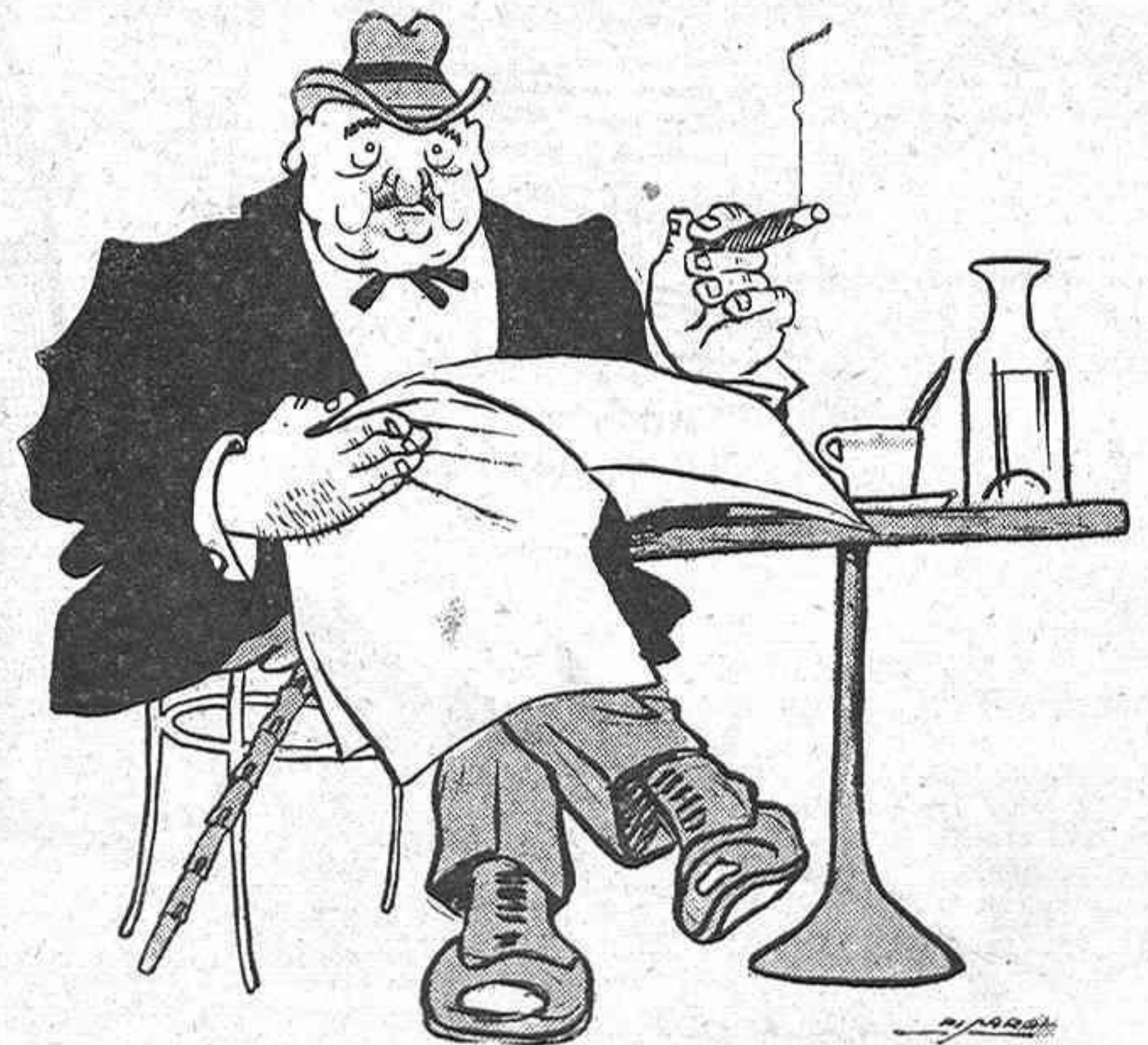
L'observació ens demostra una cosa, y es que'ls ciutadans de *París de Fransa* s'interessan bastant més per les coses locals que per les de la nacionalitat, y que, ab tot y vantarse—aquí sí que hi cau be la parauleta—de ser entu-

DE MATERIA AGRÍCOLA

—Entre la colonia forastera ¿no hi ha joves que *cultivin* la vostra amistat?

—Sí, però no n'hi ha cap que *culli* les indirectes que'ls tirem sobre la qüestió del casori.

EL CRIM DEL DIA

(Llegint.) «La víctima, que estava sentada junto a un velador, tomando un refresco, cayó bañada en sangre...»

—Cavallers... ¿ja hi estic segur, jo, aquí?

EL FRANCÉS

—¿Voleu dir que «La Marsellesa» es l'himne de la llibertat?... Ah, sí! Ara hi caic; vetaquí perque'ls moros no la canten.

siastes patriotes, tenen més amor a la petita residència que a la patria. El públic d'allí arrenca materialment dels dits dels venedors els diaris que porten una gazetilla del drama vulgar d'una *grisette* y, en cambi, mostren certa fredor per les tragedies que fan trontollar el món.

Lo del «Liberté» va passar a Tolon; lo de l'automobil va succeir en el rovell de l'ou de París; ab això està explicat lo que sembla una anomalia. Es un sentiment egoista que fa que s'estimin molt més lo que'ls toca d'aprop, que's preocupin ab preferència de lo que'ls volta, del lloc y de l'ambient en que viuen. «Lo que atany a París es dels parisencs», tenen per lema, y això, que es un eco inconscient del centralisme que irradien les grans urbs, es també una victòria de la ciutat sobre la nació.

Bo fora que a París y a Madrid y a Barcelona els llegidors de diaris s'interessessin un xic més pels grans aconteixements mundials y nacionals, per les commocions polítiques-socials, pels transcendents fets de caracter universal, però, vaja, cal confessar que'ls nostres amos de diaris, els d'Espanya, ab l'esperit local dels parisencs ja s'accontentarien.

Aquí mateix, a Barcelona, si algú's vol pendre la molestia d'interviuar a un venedor de diaris podrà cerciorarse de que l'esperit de localitat, al revés de París, està actualment a l'altura dels esclopets de les nostres bacallaneres.

Ja ni els crims esgarriosos, ni els incendis, ni les seqüestrades, que en èpoques d'esplendor pera les nostres prempses, havien portat *plenos éxitos* a *El Diluvio* y a *El Liberal*, no fan vendre avui una mà de números més dels que ordinariament se despatxen.

Pregunteu al simpatic *Criatura*, que es el rei dels nostres venedors de diaris, sobre aquet punt y us dirà:

—Sols en dues ocasions interessan al públic els diaris: quan publiquen «Revista de Toros» o quan porten «Llista de la Loteria».

Y ni una cosa ni altra pot dirse que sien representació de l'esperit de localitat, ans al contrari: rifa y banyes constitueixen l'essència del sentiment nacional.

YORICK

DE CATALANISME

LA BROMERA QUE'S FON

Qui no recorda aquells dies entusiastes, optimistes y daurats que visqué el catalanisme uns quants anys enrera? Un formidable moviment nacional havia esclatat de sobte a la terra nostra, y les mans s'allargaven pera abastar el triomf que's creia proxim. Era un miracle. Y els ulls s'obrien en èxtasi pera contemplarlo.

Tot era, aleshores, tintat ab bells colors rosa y or. Presentavem l'intellectualitat, l'art, la cultura y el treball de Catalunya com els millors d'Espanya y com els iguals d'Europa. Trobant petites les fronteres catalanes pera encloure el camp de la nostra acció, predicavem l'imperialisme y l'hegemonia. Per tot arreu veiem proves de superioritat, de vitalitat y de fortlesa. No més teniem, pera les coses nostres, tocs de gloria y oracions de fe.

Ha vingut la desilusió. Ens havíem enfilat massa enlaire y hem sofert el dolor de la caiguda. Havíem posat l'ambició més amunt que les nostres forces y no ha trigat a venir el desengany. Però heusaquí que, al produirse aquesta reacció, com enduts pel panic d'una tumultuosa retirada, hem anat massa enllà. L'optimisme passat y el pessimisme present estan igualment allunyats de la realitat.

Y es que'ls catalans som, com a bons meridionals, una gent excessivament impressionable. No'ns sabem mantenir equanims davant l'onatge del viure social, davant del flux y del reflux dels aveniments. El cor se'ns alsa y ens bot dintre'l pit quan l'ona es brava y porta a cavall esperances; y se'ns encongeix y se'ns desmaia quan la platitut del moment ens contraria.

L'actual depressió del catalanisme no ha d'espantar a ningú. No es una desfeta ni una enfonsada. Es, això sí, una llissó.

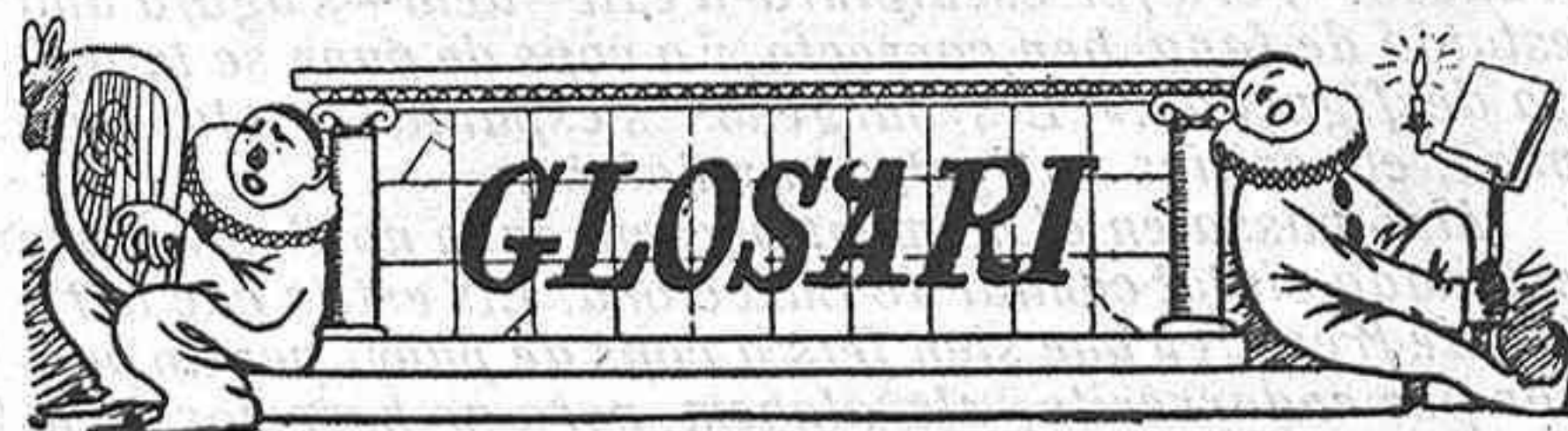
Les grans crescudes del catalanisme han estat crescudes de bromera. Per dessota de la bromera, el líquid ja ha pujat de nivell, però en molta menor proporció.

Ara's va fonent la bromera. Y molts se pensen que'l catalanisme perd, que'l catalanisme minva y va pel camí de desaparèixer. Ilusió; ilusió com la d'abans. El catalanisme avansa, lentament, però segurament. En aquets temps de depressió política, l'atent observador pot remarcar la corrent de recatalanització que passa, silenciosa y eficaz, per l'interior de la societat catalana.

Ne voleu una prova? Aquí teniu la qüestió de la llengua. Fixeuvos en els joves catalans d'avui, y us adonareu que, diferentment de la generació anterior, ja no tenen el castellà com a idioma habitual de lectura y d'escriptura. La majoria del nostre jovent, sobre tot el ciutadà, llegeix y escriu en llengua catalana. Els dos diaris catalans de Barcelona tenen com a subscriptors y lectors principalment a joves. Un 70 per cent de subscriptors d'*El Poble Català* són joves de menys de trenta anys.

La feina a fer es encara enorme. En veritat pot dirse que fins fa poc no ha comensat la catalanització de la societat catalana, de la massa del poble. Y no es pas aquesta l'hora de descoratjarse, sinó l'hora d'agafar coratge y pendre empenya pera les lluites nacionalistes que vindran.

WIFRED

ELS ESVERA-BURGESOS

La nostre sempre estimada Barcelona està passant una temporada que, en lo que's refereix a qüestions d'art, el que no hi troba divertiment es ben be que ha nascut per fúnebre.

De totes les exageracions que's manipulegen a l'extranger, de totes les provatures que s'exposen als «Independents», de tots els cops de colorido del ram dels sincers, dels divisionistes, dels fragmentaris, dels triangulars, dels cubistes, dels primerencs y dels de l'edat del reno, aquí ens en arriba una mostreta, que veiem en les exposicions pera entreteniment dels critics y esverament de les families.

Encara a París no hi ha un pintor que pinta ab blau, aquí n'arriba un que blaveja; encara no hi ha allí un intransigent, que, per fugir de la correcció, posa el nas (com diu en Manclaià) allí ont li ve be, o allí ont li surt, menos al centre de la fesomia, ja, al correu que ve..., nassos torts; encara no n'hi ha un que desdibuixa, vinga oblidar el dibuix que se sàpiga! La qüestió es estar al tanto, no badar, estar al corrent, y ab nassos verts y ratlles morades espantar al pobre burgès, que no sab ont

va, ni sab lo que compra; això si es que encara té pit pera comprar.

Quan veiem un quadro de verd de poma, tot seguit pensem: «¿Qui deu haver sortit que pinti color verd de poma?» Quan un dibuixa ab ratlla gruixuda pensem: «Això es que s'ha engruixit la ratlla!» Y quan n'hi ha algun que sincereja...: «Això es que per allà's porta el sincer, y durarà tota la temporada».

Aquest art, es clar, es esvera-burgesos, lo que no té res de particular, perquè'l pobre del burgès, ab tantes escoles y tendències, sempre viu ab l'ai! al ventrell; però lo més curiós es que algun dels critics, dels que tenen missió y coneixements, també hi cau lo mateix que'ls altres.

El critic se diu: si això ve de fòra, senyal que està be, perquè allí ja ho saben! Si aquet pinta d'aquet modo, y va arribar ahir de l'extranger, es que sab les corrents molt millor que jo, que no m'he mogut de casa, y les corrents... són corrents. Si desdibuixa expressament, es que s'ha acabat el dibuix, y si el nas, en lloc de ser al centre, es posa a sota de l'orella, per alguna cosa li deuen posar, o pera fugir de l'amanerament, o pera tenir personalitat, o pera apartarse del pomperisme, o—què diantre!—pera fer art jove! que'l jove te dret a rompre motllos, en que'ls motllos sien fets dels joves!

El critic, aixís que veu aquet mostruari, no es que li agradi,—y què té d'agradar!—interiorment arrufa el nas, s'enfada, protesta, però no més que per dins, perquè per fòra ja no gosaria. Per fòra alaba per un motiu: per no passar per endarrerit! El ser endarrit li fa fredat. Que una cosa estigui be o malament, es igual; però que no sia endarrerida! L'endarriment, pera l'snob, es un crim que no se'l perdona, y accepta la ratlla morada, y les cases que trontollen, y les cares que's descomponen, no per lo que hi pugui haver d'intenció a accentuar un sentiment, sinó perquè arriba de fresc y perquè esvera el burgès, de lo que'n resulta un fet divertit: que'l burgès rebutja per instint y l'snob accepta també per instint, y ni l'un ni l'altre saben lo que volen!

Recordem un ditxo d'en Mayol, el gran escultor francès. «Pera fer escultura d'exít—deia—s'agafa una estatua de fang, ben correcta, y a cops de puny se la deixa desfigurada.» Els burgesos s'espanten... y la compren; els critics no l'entenen y l'alaben.

Això passa en el moment present en la nostra sempre estimada ciutat comtal de Barcelona! Els estils que arriben de fresc, en que sien fets a cops de puny, per no passar per endarrerits, els alabem, pera no haverlos d'entendre.

La qüestió es esverar als burgesos.

XARAU

MUNICIPALESCA

Es sabut que en el període preparatiu de les properes eleccions municipals, pensaven servir-se els lerrouxistes de la supressió dels Consums com de plataforma electoral.

Havien ja preparat el terreno a forsa de treballs periodistics, el fons dels quals anava encaminat a demostrar a la confiada massa del partit les ventatges innumbrables que pera l'estament obrer de la població, la reforma suposava.

Tractantse de literatura lerrouxista-radical, no hi ha que dir

que'ls articles dedicats a alabar la supressió dels Consums estaven fabricats tots ab aquella prosa especial que serveix als redactors d'El Progreso pera bastir les seves boles kilomètriques.

El malhaurat exemple de Madrid no deia res a la majoria del nostre Ajuntament, interessada en servir-se de la supressió de l'impost com d'un esquer immillorable pera pescar en l'esvalotat riu electoral.

Ha sigut tant evident el fracàs de la reforma; ha alsat aquesta, a Madrit, una tant formidable onada de protestes; el desencant sofert entre la població, alta y baixa, ha sigut tant fondo; es tant greu la crisi d'aquell municipi, que, comprenent el Govern lo equivocac de l'ensaig, ha tornat sobre'l seu acord. La supressió dels Consums, segons una recent disposició ministerial, no pot durse a cap a Barcelona, Valencia, Sevilla, Saragossa, Málaga y Bilbao.

Milers de dificultats, previstes totes per nosaltres, han demostrat lo contraproducte de la reforma.

L'acord del Govern, confessió de l'erro en que en aquest particular ha viscut, partirà pel mitg als electoreros que pretenien fer de la supressió dels Consums la seva arma de combat electoral.

No'ns diu res a nosaltres, que sabem a la monarquia incompatible ab tota reforma política o econòmica beneficosa pera'l país.

Parlant dels Consums no podem estarnos de dedicar un comentari a la nota de la recaudació del mes passat.

Pera no desmentir la tradició acusa aquesta una baixa de prop de 34.000 pessetes ab relació al mateix mes de l'any anterior.

Això no pot anar.

Pera justificar aquestes perdues se valen, els mangonejadors de Consums, d'una tanda de raons extremadament capcioses, raons que als ulls de tota persona mitjanament imparcial no fan més que acreixentar els dubtes respecte dels mil vicis y les irregularitats de tota mena que minen l'Administració.

Lo més repugnant, y també lo més trist y eloqüent, es el silenci de la premsa, que, tot just fa uns quants mesos, tant indignada aparentava estar ab la Comissió de Consums; part de la premsa que calla ara com un mort, com si les xifres de l'estat de la recaudació no fossin, pera'ls actuals encarregats de manejar el tinglado, la més grossa de les acusacions.

Nosaltres, que combatèrem aleshores els abusos de l'Administració, seguim encara en el nostre lloc al notar que, lluny d'haver sigut corretgits, segueixen aquets com si tal cosa.

Per què tals cambis de conducta?

Es que la política bat sempre en el fons d'aquest assumpte, o es que era una repugnant qüestió de menjadora la que movia llavors els combatents?

Qui més qui menos, tots els barcelonins s'hauran fixat en l'estat lamentable dels nostres jardins publics.

En materia de jardineria vivim avui a Barcelona en un deplorable estat de selvatgisme. No pot contemplarse un insignificant parterre, no s'ensopega ab un pobre arbre que no s'anyori tot seguit la silueta apacible d'aquell senyor Oliva, quals patilles havien sortit tantes vegades en les planes de L'ESQUELLA.

El Park fa plorar. La deixadesa y la brutícia se n'han enseñorit per complert. Les maleses cobreixen l'ornamentació. Una vegetació espontania y de mal gust priva d'apreciar les linies de la cascata.

Lo més natural era pensar que la rassa dels jardineros s'havia extingit, en el Municipi. Era lo llogic creure que la plassa de director de jardins s'havia amortisat, ja que'ls seus beneficis no's fan sentir.

Doncs, no, senyors.

Alguns diaris donaven l'altre dia la noticia de que'l director de jardins havia comunicat a l'Arcaldia que l'incendi d'un envelat va fer malbé unes plantes que valen 97 pessetes, y que ningú's decideix a pagarles.

Ja veuen com hi ha encara qui vetlla pels interessos de la ciutat y per la vida de les pobres plantes.

Proposem al funcionari director de jardins pera una gratificació.

Les plantes no poden morir cremades pel foc.

Tot lo més rostides pel sol.

JUST

EL GOS:—Vaja, això de la democràcia ja va de baixa, gràcies a Deu!... Quin fracàs, la darrera vaga!

TELÓ ENLAIRE

PRINCIPAL.—Ab la reproducció de *L'hereuet*, d'en Pitarra, y unes quantes representacions de *La verge boja*, de *La torre dels sustos*, de *La dama de les camelies* y d'*Els Pirineus*, ha transcorregut la setmana plàcidament.

—Pera avui, divendres, està anunciada l'estrena de la comèdia dramàtica en quatre actes *Icara*, original castellà de don Eugeni Sellés, traduït al català pel distingit escriptor senyor Fabrès.

L'obra serà posada ab tota propietat, estrenantse varies decoracions dels reputats escenografs Brunet y Pous y Ros y Güell, y haventse encarregat del paper de protagonista la senyora Xirgu.

—En ensaig, *La barcelonina*, comèdia dels senyors Campmany y Giralt, y en preparació la famosa tragèdia shakespeariana *Romeo y Julieta*, pera les representacions de la qual el famós escenograf català senyor Junyent està pintant un magnífic decorat.

LICEO.—Sembla que aviat podrem donar detalls de la formació d'una companyia d'òpera pera la pròxima temporada d'hivern. A tall d'olivetes, podem adelantar que's prepara un aconeixement: l'estrena de *Titayna*, cantada en la nostra llengua, lletra d'en Guimerà, música d'en Morera; que un gran tenor català, en Raventós, cantarà el *Tannhauser* y *La Walkyria*; que'l cèlebre Anselmi cantarà *La Tosca* y *Manon*, y que, cap a la primavera, pensen donarnos, a títol de curiositat o de document historic, unes quantes audicions de *Il matrimonio segreto*, del classic Cimarosa.

Comensin a felicitar-se els aimadors de la bona música.

ROMEA.—Ahir degué debutar la notable companyia de drama castellà que dirigeix el popular artista don Ricard Calvo. L'obra escullida pera l'inauguració fou *La vida es sueño*, que tan aplaudida sigué en la temporada anterior a l'*Español* per sa brillant interpretació.

—El quadro de companyia es molt arrodonit y conté valiosos elements, entre'ls quals, hi destaca sobremanera la celebrada primera actriu Lola Velázquez. El repertori d'estrenes resulta una excelent promesa artística, recordant, entre altres obres, *La losa de los sueños*, d'en Benavente; *Los pastores*, de G. Martínez Sierra; *El halconero*, de Francisco Villaespesa; *Amo y criado*, d'en Rojas; *No hay burlas con el amor*, d'en Calderón; y *Cuento de Abril*, d'en Valle-Inclán.

Bona sort a tots.

NOVEDADES.—Avui y demà, dues funcions escullides en les que hi pendrà part el celebrat primer actor comic Julio Ruíz, qui's vol despedir del seu estimat public barceloní, de pas pera Amèrica.

—S'han reproduït ab exit *La viuda* y *El conde*.

Pera la setmana que ve s'anuncia la primera de *Las hijas de Lemnos*.

TÍVOLI.—Continúa actuant la companyia de circ eqüestre, dirigida pel *Chevalier F. Charles*. Han debutat M. Graís, que presenta una zebra domesticada y quatre o cinc micos que fan les delícies de la gent, treballant ab gran seguretat, montats en bicicletes. La *troupe Zenga*, ab les seves escenas de vida bohemí, també es molt aplaudida.

El *clou* del programa continúa essent el japonès Yukio Tani, que ja ha fet claus a mitg Barcelona; les més interessants lluites les ha sostingudes ab l'atleta Toronto, a qui ha vensut després de dugues nits de lluitarhi.

S'anuncien pera molt aviat nous debuts.

ELDORADO.—Després de llarga temporada de descans, dimars s'obriren de nou les portes d'aquet teatre, debutant-hi una companyia dirigida pel veterà actor comic Larra, y de la que formen part en Rogeli Suárez, a qui feia anys no havíem vist a Barcelona, n'Artur la Riva, en Mata, y les primeres actrius Consol Abad, Clotilde Chico y senyoreta Sampedro. Representaren ab molta justesa *Los gansos del Capitolio* y *La rebotica*. Al presentarse les primeres parts de la companyia foren rebudes ab aplausos.

La companyia forma un bon conjunt; sense sobressortirhi molt ningú, resulta un quadro perfecte; les obres són ben ensajades; no se sent l'apuntador; la *mise* en escena es cuidada; en fi, s'han preocupat d'una pila de detalls que fan que siguin escoltades ab gust les obres representades.

DIALEG... DE DOS

—¿Com es que an aquet teatre li posen «Municipal» y no «Urbà»?
—Mujer, porqué los municipales tenemos más prestichi que los de la casaca vermella.

Els cartells de la companyia anuncien que seran estrenades les millors obres castellanés que donguin els autors madrilenys aquest any.

NUEVO.—Divendres passat s'estrenà un *vaudeville* en un acte, *Invasión militar*, ab tots els trucs, totes les qualitats, y tots els defectes del genero. L'obreta fa riure molt, y això la salva.

—Pera avui hi ha anunciada una altra novetat: *Pajaritos y flores*.

L'empresa ha adquirit l'exclusiva pera explotar a Barcelona la celebrada opereta d'exit mundial *La casta Susana*, música d'en Vives, estrenada ab sorollosa acceptació a Madrid.

APOLO.—*Nuestra Señora de París*, estrenada dissabte passat, segueix proporcionant bones entrades an aquet popular teatre. Se tracta d'un melodrama inspirat en la famosa novela y escrit ab totes les de la llei. Els vuit actes foren entusiàsticament aplaudits, y, al acabar, el public ovacionà a autors y interprets, entre'ls quals s'hi distingí notablement el senyor Rojas.

IMPERIO.—Darrerament s'han estrenat les obretes: *La baronesa del Liri Groc*, *Griselda* y *El correu de la senyoreta*, produccions còmiques que han tingut una perfecta interpretació, havent sigut aplaudides per això y per la moral que enclouen les respectives faules.

L. L. L.

ESQUELLOTS

DIA de festa, y de festa ben alegre, serà el vinent diumenge pera Barcelona. ¿Com no ha de serho, si en ell ha de celebrarse el carinyós homenatge que'ls seus admiradors, que són tots els barcelonins, dediquen al Mestre Enric Morera?

Figura, l'insigne music, altament popular, popular es també el programa que la Comissió organitzadora de la festa ha combinat ab molt bon acert. Heuse'l aquí, extractat en poques paraules:

Al matí, audició de sardanes a la plassa de Catalunya.

A la tarda, gran festival a Belles Arts, ab el concurs de nombrosos coros, agrupacions infantils, l'Esbart de dansaires, la Banda municipal y altres elements no menos valiosos.

Y al vespre, banquet popular al Mundial Palace.

L'ESQUELLA, que admira y estima al Mestre Morera y que sab quan just y noblement guanyat es l'homenatge que Barcelona se disposa a tributarli, saluda al ilustre music català y li envia una fraternal abraçada.

□

HAN comensat les obres pera la construcció de la via del Metropolità barceloní.

- Què serà això?—preguntava un desocupat.
- Un tramvia que ha d'anar per sota terra.
- Aia! Per sota terra?—afegia, extranyat, el curios.—Y per què'ls hi fan anar, els tramvies, per sota terra?
- Perquè la gent no s'enteri de les desgracies que fan.

□

PER vella que sigui la cita, no podem resistir al desitg de repetir-la per mil·lèsima vegada:

*Hoy las ciencias adelantan
que es una barbaridad.*

Un industrial alemany ha inventat, y posat a la venda, una pinta que tenyeix el cabell no més pentinantse ab ella. Hi ha pintes pera tots els tons: negre, ros, castany...

¡Una pinta tenyidora automàtica!...

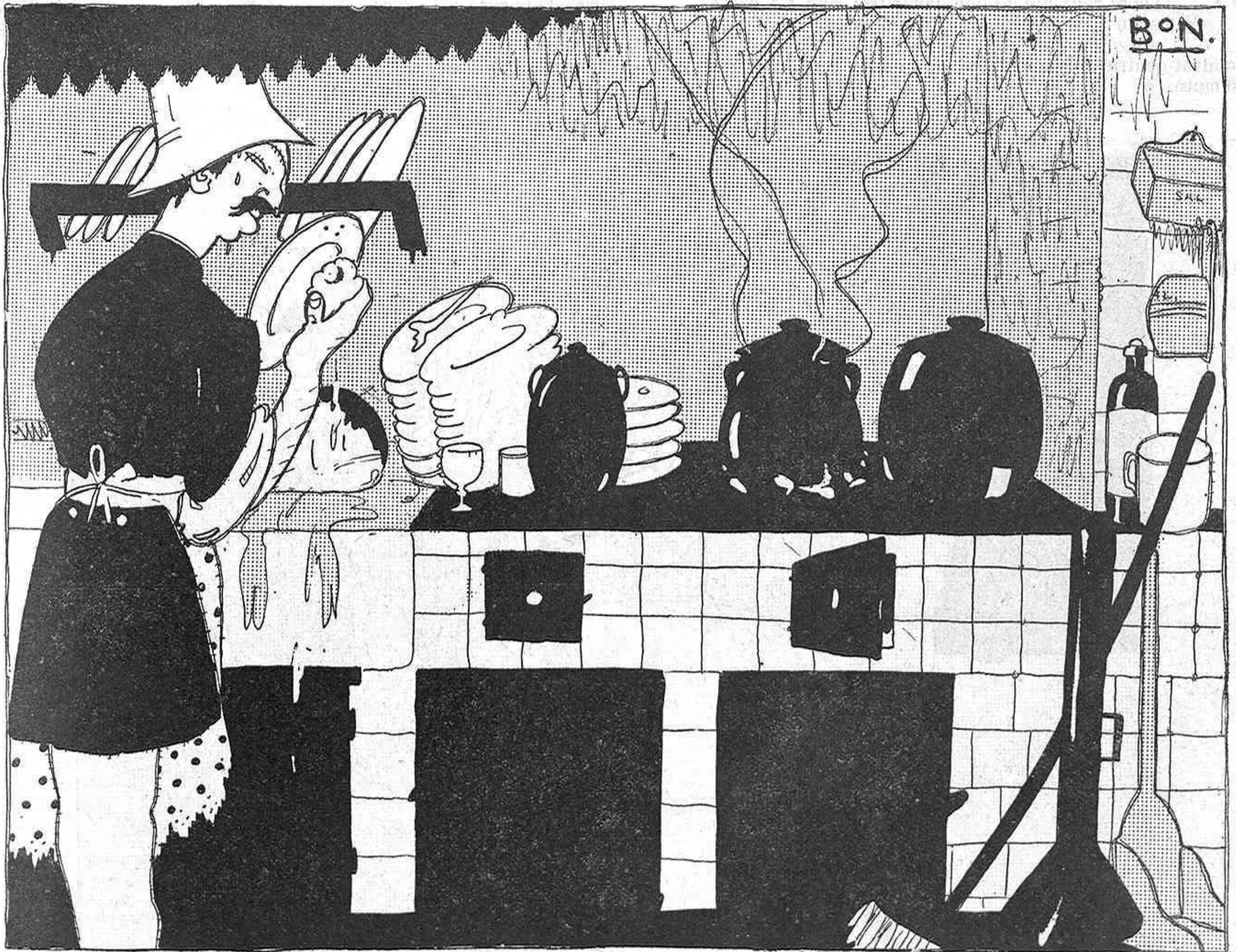
¡Una pinta que pinta!...

¡Això dona gust!...

¿Quin dia s'inventarà una forquilla que al posarla a la boca, ens la deixi, també automàticament, plena de caixalades de bifecc, de rodanxetes de llus o de trossets de lloillo ab mongetes?...

No sabem si el lector serà de la nostra opinió, però ens sembla que una forquilla d'aquesta classe tindria bastanta més *salida* que la nova pinta tintorera.

□

«Se ha descubierto que hay señores del Municipio que disponen de guardias urbanos para servicios particulares.»

(Gazetilla d'un diari.)

—¡Pobre—chico...
el que tiene que servir!

EN Bon, el jove caricaturista, està que no s'enten de feina. Tot just arribat de l'Àfrica prepara una exposició de les seves obres a la «Sala Reig» ab la col·laboració d'en Cesar Cabanes, l'escultor, y l'Agudo, el pintaire.

Es un temperament purament bohemí el d'en Bon; bohemí y eclectic. Pera ell no hi valen distàncies ni nacionalitats. La seva exposició vindrà a ser com l'harem d'un sultà bon-vivent, una revista hispano-africana (cristianes, hebrees, beates de poble y dones de l'*Eden*), feta ab l'agudesca que caracterisa el llapis del nostre estimat col·laborador.

Y com que serà cosa nova, jove y forta, desde ara li augurem un èxit.

□

EL *Progreso*, comentant les aventures de la princesa Llúsa de Sajonia,—aquesta bona senyora que va abandonar, primer, al seu real marit pera anarse'n ab el belga Giron, y deixà, després, al belga Giron pera ajuntarse ab l'italià Toselli—troba que l'existència de l'alegre dama sembla un *veaudeville*.

¿*Veau*, precisament?

Ingenuament confessem que no veiem la semblansa.

Si el confrare en lloc d'escriure *veau* (que vol dir *vedell*) posés *cochon* (que significa *porc*), tal volta estaria més en lo just.

Cochondeville...

¿*Veau*? Aixís sí que aniria be.

□

AVE Maria puríssima!...

¿D'aont rediable ho deu haver tret això *La Veü*?

«Monsieur *Conyha*, el popular ministre de Comers...»

A la «Lliga del Bon Mot» deixem el cuidado de dirli, al atollrat confrare, lo que fa al cas sobre l'aspecte ètic del assumpte.

En quant a lo demás, amics, nosaltres, de restablir la veritat en tot, fins en els apellidos, hem de participar a *La Veü* que l'actual ministre de Comers de Fransa se diu, y s'ha dit sempre, Monsieur *Conyba*.

Ja hi pot pujar de peus, ja. No es... allò altre.

□

DIU un diari local:

«Durant el mes de Setembre, s'han recaudat en el mercat de viram del Park 2.493 pessetes.

»En el mateix mercat han sigut inutilisats, per no reunir les degudes condicions, 22.178 kilos de peix.»

¡Aia!... ¿Peixos en un mercat de «volateria»?

Ah, ja!... Devien ser barats voladors.

□

PRÒXIMES les eleccions municipals, el senyor Barriobero dona, en *La Palabra Libre*, un grapat de bons consells als electors.

Segons l'aixerit escriptor madrileny, abans d'acceptar certs candidats que's presenten recomanats per un comitè qualsevol de districte, convé que primer ens enterem, entre altres coses, de si aquells homes, que aspiren a administrar els interessos del comú, saben governar la seva casa.

El consell es, realment, acertadíssim, però ¿ja's fa carrec el senyor Barriobero de que si anavem a mirar aquestes *menudencies* correriem el perill de quedarnos sense candidats?

□

DE la Direcció de l'acreditat diari de Londres *The Daily Mail* havem rebut una atenta carta sollicitantnos permís pera reproduir en la susdita publicació anglesa y en alguna altra importantíssima varies caricatures de dibuixants habituals de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA.

COMENTANT

—Tu que dius de Vinaixa, mira si se cuida, que hoy ha anat al Matadero a estudiar la glosopeda...
—Be, de més insignificants que ell n'hi han anat, al Matadero!

Donada la categoria dels periodics sol·licitants, no podem menys de felicitar als nostres estimats redactors artístics y col·laboradors per la distinció de que ells—y L'ESQUELLA per la part que li toca—han sigut objecte.

Sempre es d'estimar que del art de casa se'n preocupin les potencies.

□

EMBOLICA que fa fort o amenitats de l'informació madrilenya.

En una de les naus laterals del nostre Museu de Reproduccions va inaugurar-se dies enrera, com sab tothom, una Escola Superior de Pintura.

Doncs be, un fet tan senzill y nèt de complicacions, un diari de Madrid l'explica als seus lectors de la següent curiosíssima manera:

«En los jardines del Parque se ha inaugurado la Exposición de pinturas al aire libre. Se ha establecido en un pintoresco rincón, junto al Museo de Arte Retrospectivo.»

¡Una Exposició de pintures... al aire lliure!...

L'ocurrència verdaderament té gracia. Seria, seus dubte, la més exposada de les exposicions.

Sobre tot, els dies que ploqués forsa.

□

L'«Unió Catalanista» ens envia el següent solt:

«El dia 16 d'aquet mes se reuniran pera discutir, en interès general de Catalunya, Representants de les Diputacions catalanes:

»Fa doscents anys que Catalunya, tota aplegada, no havia laborat pera ella mateixa. Això sol dona la mesura de la transcendència patriòtica que s'inclou en la susdita reunió.

»Com per sort nostra tota Catalunya s'ha adherit als propòsits que volen durnos a la reorganització de la vida interna de la nostra terra, l'Unió Catalanista creu que pot demanar (y per això ho fa) que les collectivitats de totes menes que issen les llurs banderes com a manifestació d'honor, ho fassin el dia 16 d'Octubre y els següents que duri la reunió de diputats catalans, perquè mentre ells deliberaran per la Patria les banderes issades mostraran que Catalunya glorifica llur patriòtica actuació.»

No hi trobem inconvenient.

Les banderes sempre alegren la vista y, quan són les de casa, la vista y el cor.

□

ELEGANTMENT imprès, ha publicat el Dr. Xercavins un volum que's titula *Nervosismo nacional*. Hem llegit l'index y creiem que val la pena de llegir detingudament tota l'obra y dedicarhi un major espai.

Es una novetat literaria y científica que mereix els honors de que'ls polítics y els no polítics la coneguin, sobre tot essent l'autor una personalitat que brilla ab llum propia.

Prometem, doncs, a la major brevetat, parlarne dintre dels limits del nostre setmanari.

□

UN redactor de *La Publicidad*, parlant incidentalment del tramvia d'en Foronda:

«En uno de esos coches de l'Anónima que chorrean pringue...»

¡Y ara!... ¿Que no's recorda del pase, estimat colega?

Miri que si segueix descarrilant aixís, tal vegada el cridin al ordre.

DE TORNADA

—Què tal? Còm ha anat això de Madrid?

—Molt be; hem acabat... totes les deu mil pessetes de la consignació.

Ell: —Ben mirat, als micos, no més els falta l'expressarse pera semblar persones.

Ella: —No; lo que pots dir es que, a les persones, no més els sobra el parlar pera semblar micos.

B°N.

TRIBUTACIÓ CEDULAIRE

- ¿Vol fer el favor de dir-me quant me costarà la cédula?
 - Això segons lo que pagui de lloguer de pis.
 - Ah, doncs, ja poden exténdremela de franc, perquè jo, el lloguer, sempre l'he quedat a deure.

CASSA MENOR

- A la llebra no li tiris; déixamela pera mi.
 - Sí, però ¿com ho coneixeré jo, si es una llebra o un conill?
 - Ab el pes, dòna.

Y li recordin que «quien pase toma, á no ver pringue se obliga».

□

DELICIES de l'estadística.

Se parla de la natalitat il·legítima, y diuen:
 En Roman Jori, a *La Publicidad*:
 «A Barcelona, els naixements il·legítims no arriben al 6 per 100.»

L'Enric de Mercader, al *Poble Català*:
 «Els naixements il·legítims, a Barcelona, arriben al 7'79 per 100.»

Y sort que aquets dies no hi ha hagut ningú més que, sobre la materia, hi volgués dir la seva.

Perquè sinó, ¡pobres de nosaltres! ¡Qui sab a hores d'ara quins altres datos tindriem pera acabar d'aclarir la qüestió!

**

Nosaltres, de totes maneres, no dubtem de l'abundancia dels naixements il·legítims, però, posem nos les mans al pit, ¿volen dir que les estadístiques il·legítimes no abunden encara més?

□

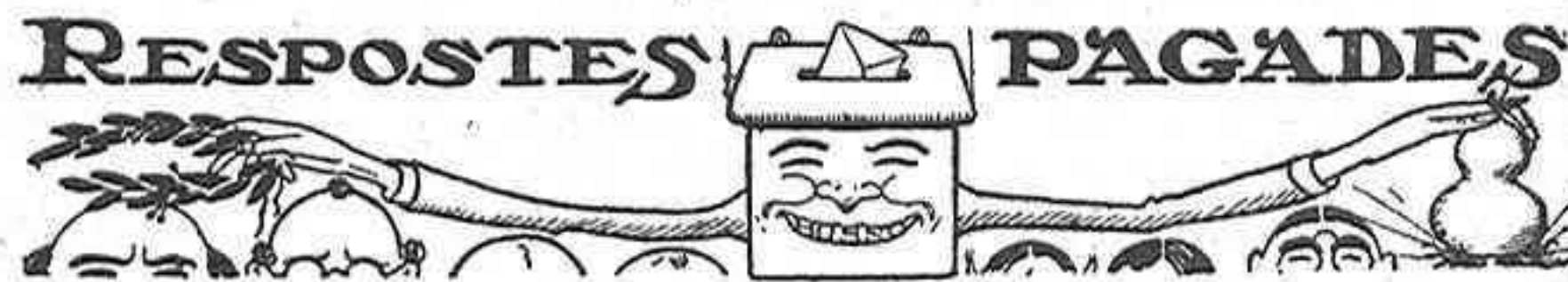
POBRES noiets, ja'ls playno!

Diumenge que ve, an els alumnes de les Escoles Max-Bembo se'ls donarà a coneixer les poesies de don Salvador Rueda, editades fa poc per la casa Maucci.

Una sessió de versos d'en Rueda!
 Quin aburriment!
 Menos mal si, pera fi de festa, els mostren la coberta del llibre.

Aleshores, al contemplar la coronada testa del *divino* poeta, podran fer-se un panxó de riure.

Y serà lo únic que hi sortiran guanyant de l'ensopida vetllada.

Pep Cistellé, A. A. B., J. V. O., F. B., Nav, P. P., Pim-Pam, J. Alamaliy, Jobico, S. N., F. V., A. R. Ll., S. A. y C., Manso, n.º 1, J. M., J. V. C., F. G. y J., Wiro, J. R., E. A., J. N. de M., A. J. P., y P. C.: Rebut els originals que han tingut a be enviar ab destí a l'Almanac, y moltes gracies.— J. Moret de Gracia: Els epigrames entren en cartera, per si hi ha lloc el dia de la *diada*.— L. A.: Ja pot pensar lo que'n resultarà... Una barbaritat!— Lluís Sabatés: La forma està millor que l'idea, que no mata d'original.— A. Brisa: Vagi en nom de Deu!

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIODIC HUMORISTIC ILUSTRAT

Administració y Redacció: || Preus de suscripció:
 Llibreria Espanyola, || Fòra de Barcelona,
 Rambla del Mitg, núm. 20 || cada trimestre:
 BARCELONA || Espanya, 3 ptes. - Extranjer, 5

Número solt: 10 centims — Atrassats: 20

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
 Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
 BARCELONA

Antoni López, editor, Rambla del Mitg, 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat n.º 2

Muy pronto se pondrá á la venta

EL AÑO EN LA MANO

Almanaque - Enciclopedia de la vida práctica para 1912

5.º DE SU PUBLICACIÓN

EL AÑO EN LA MANO para 1912 está impreso con un esmero no corriente en esta clase de publicaciones.

Ilustran el libro más de 550 grabados, muchos de ellos en colores.

EL AÑO EN LA MANO regala á sus compradores varios objetos de valor y una participación en un billete entero de la

LOTERÍA DE NAVIDAD

EL AÑO EN LA MANO se venderá á los precios de siempre:

Ptas. 1'50 edición económica

» 2 » de lujo

PRONTO SE PONDRÁ Á LA VENTA

**Les cent millors poesies
: de la llengua catalana :**

Triades per

E. MOLINÉ Y BRASÉS

Preu: UNA pesseta

**PESSIGOLLES
FINES**

Anècdotes salades y acudits
picants sobre les dones y l'amor

Ptas. 0'50

NOTA. — Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliuranses del Giro Mútuu o be en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitg, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés, un ral per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

CONSULTA

—Tu, que en el front portes *estampats* els teus coneixements en la matèria, responme: ¿quins són els perills del matrimoni?